SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 204. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЖОВТНЯ, 1994. Ч. 204. РІК CI

Ю. ЩЕРБАК ПРИЗНАЧЕНИЙ АМБАСАДОРОМ УКРАЇНИ В ЗСА

Київ (Р. Р.). — Тут 21-го жовтня Президент України Леонід Кучма підписав указ про призначення нового амбасадора України у З'єднаних Стейтах Америки. Ним став письменник, доктор медичних наук Юрій Щербак, який до цього був амбасадором України в Ізраїлі.

За словами Ю. Щербака, він дуже пишається тим, що представлятиме в ЗСА Україну, яка „стала невід'ємною частиною европейського і світового пейзажу". Призначення не було для нього цілковитою несподіванкою, оскільки під час недавнього приїзду Щербака в Україну на власне 60 ліття Президент України запропонував йому цю посаду. Найпершим своїм завданням Щербак назвав підготовку до приїзду Л. Кучми у Вашінгтон 28-го листопада. На другому місці — пошуки інвесторів для України та інші економічні питання. На третьому — ядерне роззброєння на підставі ґарантованої Україні безпеки.

Ю. Щербак зауважив, що указ про його призначення оприлюднено з деякою поспішністю, а міжнародна дипломатична практика передбачає спочатку отримання „аґріман" уряду чужої держави, й тільки після того указ оголошується. „Сподіваюсь, що мою кандидатуру американський уряд не відхилить, я отримаю „аґріман" і зможу вручити вірчі грамоти Президентові Віліямові Клінтонові перед приїздом Л. Кучми до ЗСА", — сказав Ю. Щербак.

Чималі здібності, працьовитість і завзятість Ю. Щербак виявляв ще в дитинстві. В 11 років уже друкувався в шкільній газеті, пізніше у студентській багатотиражці „За медичні кадри", ще пізніше в „Літературній Україні". Дружив з тактми ж талановитими студентами — літературознавцем Мироном Петровським та малярем Віленом Барським. Але то були роки, коли по троє і більше збиратися було небезпечно. І працівники КҐБ не забарилися, прийшли з обшуком до 25 річного Ю. Щербака у жовтні 1959 року. Вилучили всі рукописи, допитали, але засудити не знайшли достатніх причин. Обмежилися надрукуванням у газеті пасквілю про всіх трьох. Отож знак неблагійности залишився назавжди. Тому, хоч як Щербак любив писати, але перейти на письменницьку працю цілковито собі не позволив. Залишився в медицині, став науковцем-епідеміологом. Після катастрофи на Чорнобильській АЕС добився дозволу й поїхав у самісінький центр радіяційного пекла. Його репортажі з Чорнобиля проходили жорстоку цензуру, але й після неї вони вражали страшними фактами

Навесні 1989 року Ю. Щербака обрали народним депутатом СССР від України, апісля розпаду СССР він очолив в Україні рух за чистоту довкілля — організацію „Зелений світ". Згодом йому несподівано запропонували посаду амбасадора України в Ізраїлі.

Ю. Щербак

На запитання кореспондента газети „Кієвскіє новості" чому він залишив літературну працю. Ю. Щербак відповів, що в нього з'явилося відчуття ніби в епоху всевладдя телевізії „література втрачає здатність хоч якось вплинути на хід життя, на долі людей, на моральність", і тоді він „став учнем першої кляси політико-державної школи часів перебудови", почав працювати в умовах неймовірних потрясінь „на сцені гинучої імперії". Та все ж додав, що часом поривається туга за ненаписаними романами й оповіданнями і з'являється віра, що колись напише „книгу про Україну, про народження із попелу, з рабства, із провінційної забитости нової української держави".

З українських письменників найбільше шанує Володимира Винниченка.

КАНАДА ВІТАЄ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Президента України Л. Кучму вітає в Оттаві генеральний губернатор Канади, сам українського роду, Р. Гнатишин. За ними їхні дружини.

(Світлив Кріс Ґулій, „Український Тижневик").

Прем'єр Канади Ж. Кретієн і Л. Кучма під час пресової конференції.

Оттава. — Сюди в неділю, 23-го жовтня, прибув Президент України Леонід Кучма.

У складі офіційної делеґації України є віцепрем'єр-міністер і міністер оборони Валерій Шмаров, голова адміністрації Президента Дмитро Табачник, міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, міністри Сергій Осика, Валерій Пустовойтенко, Роман Шпек та інші офіційні особи.

Під час зупинки в Шеноні Л. Кучма зустрівся з прем'єр-міністром Ірляндії Албертом Реналдсом, з яким обговорив шляхи поглиблення відносин між державами.

В Оттаві Президента України зустріли офіційною церемонією. У понеділок, 24-го жовтня, відбулися переговори з прем'єр-міністром Канади Жаном Кретієном, генерал-губернатором Рамоном Гнатишином, керівниками парляменту Канади та керівниками підприємств.

Після зустрічі відбулася спільна пресова конференція Л. Кучми і Ж. Кретієна. Керівники двох держав повідомили, що переговори точилися навколо ядерної ситуації, вирішення якої сприяло б зміцненню миру. Йшлося також про ґарантії Україні з боку ядерних держав.

Щодо закриття Чорнобильської АЕС Л. Кучма сказав, що в нього є трирічний внук і сам він мешкає недалеко від Чорнобиля, тому теж дуже зацікавлений у якнайшвидшому закритті ЧАЕС, але зробити це не так легко. Проте Україна готова обговорювати це питання в будь-який час, сказав Президент. Сторони висловили задоволення результатами переговорів і підписанням українсько-канадських угод, насамперед договору про дружбу і співпрацю. За словами Л. Кучми, уряд Канади розуміє проблеми України і не лише вітає заходи, якими керівництво України намагається подолати економічну кризу, але виявляє готовість сприяти в цьому.

Керівник канадського уряду головний наголос зробив не на фінансовій допо-

(Закінчення на стор. 3)

ДИТЯЧА МАСКАРАДА В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н.Й. — Місцева Спілка Української Молоді влаштовує дитячу маскараду з казкою „Степан і величезна квасоля", з іграми і буфетом у неділю, 30-го жовтня, від год. 3-ої по полудні до 6-ої вечора. Маскарада відбудеться в домі СУМ, 301 Палісайд аве. в Йонкерсі, Н.Й.

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН ВІДВІДУЄ БЛИЗЬКИЙ СХІД

Вашінгтон. — У середу, 26-го жовтня, почалася чотириденна візита президента ЗСА Билла Клінтона на Близький Схід.

Спочатку він відвідав Каїр, єгипетську столицю, де провів переговори з президентом країни Госні Мубараком, а відтак з лідером Палестинської визвольної організації Ясіром Арафатом. Мова йшла про загальну ситуацію в реґіоні, проблеми ізраїльсько-арабського мирного діялогу, а також про становище в зоні Перської затоки.

Амбасадор ЗСА в Єгипті Едвард Вокер повідомив, що ця країна стала першою зупинкою президента Б. Клінтона у близькосхідньому маршруті з огляду на важливу ролю Єгипту у розв'язанні реґіональних проблем.

З Каїру президент Б. Клінтон поїхав в Йорданію, де взяв участь у підписанні йорданько-ізраїльського договору. Опісля він відвідає Дамаск і матиме зустріч з сирійським президентом Гафезом Ассадом. Далі у пляні — зупинка в Ізраїлі і розмова з прем'єром Їцаком Рабіном та президентом Езером Вейцманом.

У суботу, 29-го жовтня, у Кувайті має відбутися зустріч президента Б. Клінтона з еміром Джабером аль-Ахмедом ас-Сабахом. Того ж дня президент Б. Клінтон відвідає американські війська, розміщені в Кувайті.

Останньою точкою близькосхідньої візити президента Б. Клінтона буде Савдійська Арабія.

Спостерігачі передбачають, що дуже важливою буде зустріч у Дамаску. Під час неї очікується значний прогрес в ізраїльсько-сирійському діялозі.

Щодо палестинців, то вони, як цього Я. Арафат і не приховує, будуть просити, щоб ЗСА позитивно вплинули на ті країни, котрі пообіцяли фінансово підтримати палестинську автономію, але тепер на поспішають виділяти гроші.

„ЛЕСЯ УКРАЇНКА В ПІСНЯХ І ТВОРЧОСТІ"

„Леся Українка в піснях і творчості" — так називається мистецька програма у виконанні артистів з України драматичної актриси Світлани Ватаманюк, співачки Надії Петренко-Матвійчук та піяністки Світлани Глух. Виступи з цією програмою відбудуться: 29-го жовтня — у Філядельфії, 30-го жовтня — у Трентоні, Н.Дж., 3-го листопада — у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., 5-го листопада — в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, 6-го листопада — в Ню Гейвені, Конн., 9-го листопада — в Пассейку, Н.Дж.

Українці Америки протестують

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Українська громадськість З'єднаних Стейтів Америки з обуренням сприйняла телевізійну програму мережі Сі-Бі-Ес „60 хвилин", в якій вона, перекручуючи історичні факти, очорнює українців західніх областей України, представляючи їх закоренілими антисемітами. У відповідь на цю ганебну передачу американської телевізійної станції, у понеділок, 24-го жовтня, у Філядельфії відбулося пікетування коло приміщення місцевої телемережі Сі-Бі-Ес. У пікетуванні взяло участь понад 60 осіб. Увечорі українці Філядельфії зібралися в Українському Освітньо-Культурному Центрі на віче, щоб висловити своє обурення з приводу недільної передачі „60 хвилин".

Такі ж віча відбудуться в середу, 26-го жовтня, у Клівленді, а в четвер, 27-го жовтня, — у Дітройті.

Л. Кучма створив Раду Безпеки

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 22-го жовтня, указом Президента України Леоніда Кучми затверджено персональний склад Ради Національної Безпеки та персональний склад Президії РНБ при Президенті України.

До складу РНБ увійшли: Президент Л. Кучма, прем'єр-міністер Віталій Масол, директор Національного космічного аґентства Володимир Горбулін, віцепрем'єр-міністер України з питань безпеки та боротьби з організованою злочинністю Євген Марчук, міністер оборони Валерій Шмаров, голова адміністрації Президента Дмитро Табачник, міністер фінансів Петро Германчук, міністер охорони довкілля Юрій Костенко, голова СБУ Володимир Маліков, міністер юстиції Василь Онопенко, міністер зовнішньоекономічних зв'язків Сергій Осика, міністер машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Віктор Петров, міністер внутрішніх справ Володимир Радченко, міністер закордонних справ Генадій Удовенко, міністер економіки Роман Шпек, міністер з питань національностей, міґрації і культів Олександер Шульга.

Проблема нелеґалів загострюється в Каліфорнії

Вашінгтон. — Американські засоби масової інформації звертають увагу на проблему, пов'язану з нелеґальними імігрантами в стейті Каліфорнія. Справа в тому, що губернатор стейту Піт Вілсон проголосив „хрестоносний похід" проти нелеґальних іміґрантів. Це питання загострилося ще й у зв'язку з новими виборами та передвиборчими програмами П. Вілсона і його суперника, демократки Кетлін Бравн. Ситуація є така, що К. Бравн втратила багато своїх прихильників саме через своє толерування чужинців, які незаконно мешкають на території стейту.

Виборчі бюлетені в Каліфорнії включатимуть пропозицію скасувати всі форми соціяльної допомоги нелеґальним іміґрантам.

Наставлення П. Вілсона спричинило гостру критику з боку двох чільних діячів Республіканської партії, Джека Кемпа і Вілліяма Беннета. На їхню думку, такий підхід до справи сприяє створенню у країні ворожого щодо чужинців політичного клімату, який суперечить духові і всій історії З'єднаних Стейтів Америки. Дж. Кемп і В. Беннет у своєму меморандумі трактують каліфорнійські пропозиції короткозорими, розрахованими на короткочасний успіх, однак у майбутньому вони виявляться дуже шкідливими для країни.

Останні опитування у Каліфорнії свідчать, що переважна більшість мешканців стейту підтримують пляни П. Вілсона. Згідно з цими плянами, діти нелеґальних іміґрантів не матимуть доступу до середніх шкіл, будуть позбавлені права на програми соціяльної допомоги і майже на всі медичні послуги, за винятком невідкладної лікарської помочі.

Дж. Кемп і В. Беннет остерігають, щоб каліфорнійці не перетворилися з вільних і толерантних громадян в „прикордонників, інспекторів служби іміґрації" і цим звільнили офіційний Вашінґтон від кардинального реформування іміґраційної політики.

Д-р В. Брюховецький відвідає ЗСА і Канаду

Вінніпеґ, Ман. — Університет „Києво-Могилянська Академія" в Києві був піднесений у цьому році до катеґорії національного університету, а 30-го червня був акредитований Урядом за найвищим, четвертим рівнем.

В цьому ж році, в НаУКМА введено становище президента й ректора університету. Президентом обрано дотеперішнього ректора, д-ра Вячеслава Брюховецького, а ректором — кандидата наук Сергія Іванюка. До функцій президента належить стратегічне управління НаУКМА, створення нормативної бази функціонування університету, приймання на працю викладачів, приймання на навчання студентів, здобування фондів, міжнародні зв'язки, координація співпраці з іншими університетами в Україні й поза її границями тощо. Ректор відповідатиме за виконавче управління НаУКМА.

Навчальний 1994-95 рік почався 31-го серпня. В цьому році, з 1,200 аплікацій на студії в НаУКМА, прийнято 240 кандидатів. Сьогодні в університеті — на трьох факультетах, навчається біля 700 студентів (спудеїв), які діляться на три категорії:

(Закінчення на стор. 4)

100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ О. ДОВЖЕНКА

Ню Йорк. — Тут в суботу, 29-го жовтня, о год. 7-ій вечора в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79-та вулиця, відбудеться вшанування 100-річчя народження Олександра Довженка. У програмі доповідь поета Миколи Вінграновського і показ фільму „Довженко — Щоденник" — режисер М. Вінграновський. Вечір влаштовує Комітет для відзначення 100-річчя народин Олександра Довженка при Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго.

В СВІТІ

ІРАКСЬКА ВЛАДА заарештувала понад 40 відомих мусулманських діячів та імамів декількох мечетей у місті Рамаді, поблизу Багдаду, і в Мосулі на півночі країни. Спостерігачі припускають, що причиною арештів міг бути недавній вибух у будинку міністерства в справах релігій. Саме в тому будинку розміщувався секретний відділ служби безпеки, який спеціялізувався у переслідуванні іракської релігійної опозиції. Згідно з іншою версією, масове затримання ісламських авторитетів пов'язане з критикою, яку богослови все відвертіше висловлюють на адресу теперішнього багдадського режиму.

У БИШКЕКУ, столиці Киргизії, підписано угоду між місцевим концерном Киргизалтин і американською фірмою МК Ґолд про створення спільного підприємства в ділянці видобутку золота. Його ґарантом буде американська урядова корпорація приватних інвестицій за кордоном. Вона виділить для цього киргизько-американського підприємства 87-мільйоновий кредит, а крім того забезпечить від політичного риску на суму 158 міл. дол. Якщо проєкт матиме успіх, то Киргизія одержить 71 міл. дол. прибуткового податку і 54 міл. дол. у формі чистого доходу.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ Ливану висунула звинувачення на адресу депутата парляменту Аґю Шамса, який нажив величезні маєтки завдяки контрабандній торгівлі наркотиками. За 16 років громадянської війни місцева наркомафія, користуючись умовинами загальної безвідповідальности, перетворила ливанську долину Бекаа у „заповідник гашишу", де природні можливости дозволяють збирати врожай коноплів чотири рази протягом року.

ЧЕТВЕРТИЙ РАЗ за останні два тижні невідомі особи опоганили жидівський цвинтар поблизу німецького міста Кобленц в землі Рейнлянд-Пфальц.. Багато надгробних каменів пошкоджено, решта розрисовані свастиками та іншою нацистською символікою. Голова жидівської громади міста Гайнц Кан вважає, що в цьому році випадки опоганення цвинтарів стали навіть частішими, ніж в період з 1920 до 1933 року.

НА ГРЕЦЬКИЙ ОСТРІВ Родос в Егейському морі впали такі зливи, що під водою опинилися сотні будинків і тисячі гектарів сільсько-господарських плянтацій. Серед жертв стихії є чотири англійські туристи, які на змогли вийти зі свого авта і його забрала вода. Подібне лихо трапилося на острові п'ять років тому, зруйнувавши всі головні автові шляхи.

„Новий будинок для українського музею — це наша ціль!"

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. К.). — Ціла група молодих жінок, що разом приходить до редакції „Свободи", має тепер велику і добру ціль, до якої прямує усіми засобами. Тою ціллю є, придбати фонди на перебудову нового будинку для Українського Музею, що потрібний як конечне культурне свідоцтво української спільноти в Ню Йорку і в ЗСА. Хоча збірка на цей Будівельний Фонд вже йде доволі довго, все ж не осягнула вона потрібної на розпочаття будівельних праць суми, а час минає і дехто із прихильників акції тратить терпеливість.

Організаторки забави під час відвідин редакції „Свободи" (зліва) А. Федаш, М. Кукурудза, З. Смородська, О. Кордуба, О. Прохоренко і Н. Питляр.

Саме тому активні мешканки стейту Ню Джерзі створили окремий Відділ Комітету фонду будови УМ, під проводом Зірки Смородської і рішили співпрацювати з тамошнім 75-им Відділом Союзу Українок Америки при улаштуванні осінньої забави, що є вже традицією того Відділу від 1985 року і це з дуже добрим успіхом.

Відділ Будівельного комітету Ню Джерзі, в якому працюють крім З. Смородської, Адя Федаш, Оксана Кордуба, Марійка Кукурудза і Оксана Прохоренко, в цілості явився у редакції „Свободи", щоб тим підкреслити важливість свого завдання, яке собі поставив, а це збірки фондів. З членами Будівельного комітету прийшла представниця 75-го Відділу СУА Наталка Питляр, так що гості могли вповні передати свої пляни та інформації для всіх, хто тим зацікавлений.

Від них довідуємося, що тим разом забава-кабарет відбудеться в суботу, 19-го листопада, в залі Готелю Рамада, при дорозі ч. 10 в Іст Гановер, Н. Дж., який став вже постійним і любленим місцем українських імпрез, завдяки сердечному управителеві в особі Ореста Федаша. Коли питаємося чи забава крім звичайної розривки матиме ще якусь програму, гості з таємничими усміхами кажуть лише, що підготовляється багато несподіванок, але вони їх не бажають зрадити.

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ГЮСТОНСЬКИЙ КАНАЛ ДЛЯ кораблів відкрито знову минулої неділі, 23-го жовтня, для повного вжитку річкового та морського транспортів. Після того, як у п'ятницю, 21-го жовтня, рівень води знизився на стільки, що можна було очистити канал від усякого сміття нанесеного під час повені, а зокрема забрати геть затоплене буксирне судно недалеко від гирла ріки Сан Джасінто, яка впливає у Гюстонський канал і вливаєтьсая в Ґалвестонську затоку. Крім того, офіційні чинники Прибережної сторожі повідомляють, що очищення ріки від найшлої туди оливи з лопнутої під час повені труби проходить краще сподівань.

ЩОБ ВИЯВИТИ ПІДТРИМКУ новому прм'єр-міністрові у його намаганнях увести реформи в одній з країн Африки, якою досі керував найбільш хабарницький уряд, до Заїру на короткі відвідини поїхав заступник секретаря Державного департаменту Строб Толбатт. Перебуваючи в Кіншасі, столиці Заїру, у понеділок, 24-го жовтня, С. Толбатт сказав, що Вашінгтон застановляється над висланням до Заїру свого амбасадора.

СЕРЕД РІЗНИХ ПОДІЙ цьогорічних виборчих кампаній, одною з найбільш цікавих було питання чию кандидатуру підтримає посадник Ню Йорку Рудолф Джуліяні. Будучи республіканцем всі припускали, що Джуліяні підтримає кандидата - однопартійця Джорджа Патакі, або принайменше у виборах на губернатора нюйоркського стейту буде неитральним. Тому великою несподіванкою не тільки для кандидатів, але для всіх було те, що на пресовій конференції у Міській управі в понеділок, 24-го жовтня, Джуліяні сказав, що „Маріо Квомо на його думку буде кращим губернатором, як Дж. Патакі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку $32.00, на 3 місяці $17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Що таке Гамас?

Один із найкращих і найавторитетніших телевізійних інформаторів і коментаторів, Пітер Дженкінс з Ей-Бі-Сі, звітував у минулу п'ятницю із окупованої Ізраїлем, тепер автономної, смуги Гази, розглядаючи ближче тероризм в Ізраїлі, чи докладніше акти терорів, доконувані підпільним Гамасом. У світлі його інформацій, які напевне вірні, бо біля нього стояв голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат, американська преса з „Ню Йорк Таймсом" у проводі, мала фальшиве уявлення, що таке Гамас. Це не організація, а радше рух, який охоплює арабських інтелектуалів — професорів, лікарів, адвокатів, — рух тісно сплетений із мусулманською релігією. Ізраїльські лідери надарма обвинувачували Ясіра Арафата як відповідального за останні акти терору, що потрясли світом. Гамас є суперником ПВО у змаганні за панування над душами арабів. Гамас — смертельний і непримиренний ворог Ізраїля, який принципово відмовляється не то переговорювати і миритися з Ізраїлем, а навіть визнавати його існування. Формальний голова Гамасу — це один із 200 палестинців, ув'язнених Ізраїлем, і остання терористична дія Гамасу наставлена на видістання того терориста з в'язниці. Це так звані мусулманські фундаменталісти, центром яких є Іран, мусулманська, але не арабська країна, бо Іран — це в античному світі Персія. Іран — це єдина у світі держава з теократичною системою — як комуністи ототожнюють Комуністичну партію з державою, так і фундаменталісти по нинішній день мають теократичну систему правління — там державними керманичами є духовники, аятолли. Гамас проповідує ту теократичну систему і ставить Я. Арафата перед дилемою — вибрати Магомета чи Ізраїль.

Нам звучить це дико і ми, люди західньої культури наприкінці XX сторіччя, не всилі зрозуміти, як інтелектуали будь-якої країни можуть водночас думати категоріями середньовіччя, в якому палили на кострах чарівниць. Коли ж ті категорії застосовувати у політиці, то грозить катастрофа.

І тому тепер маємо на Близькому Сході таку парадоксальну ситуацію, що король Йорданії Гуссейн мириться з ізраїльським прем'єром Їцаком Рабіном, а Гамас, екстремно-правий рух палестинців, називає Я. Арафата, який ще розмірно недавно був наче синонімом антиізраїльського терору, „зрадником", бо зрозумів, що неможливо зіштовхнути Ізраїль в Середземне море і пішов на компромісову злагоду з Ізраїлем. Створюється така диковинна ситуація, що король Гуссейн, який під час війни міжнародної коаліції, насправді Америки за урядування Джорджа Буша, проти Іраку, солідаризувався з Іраком, себто з Саддамом Гуссейном, тепер замирюється з Ізраїлем. На цьому місці вже була згадка, що не може довго зберегтися ситуація, в якій акти терору чергуються з актами відплати. В обох тих актах гинуть люди — зростають жертви терору фундаменталістів із Гамасу та зростають людські жертви безоглядних репресій Ізраїля, який має сильну армію і поліцію.

Можна передбачити, що в ту ситуацію включаться треті сили як посередники, але релігійні фанатики не визнають компромісів. Близький Схід був довший час „бочкою пороху", що готова кожної хвилини вибухнути. Якщо у терористичних актах Гамасу з одної сторони та у відплатних актах Ізраїля з другої сторони втопилась би миролюбна дія Їцака Рабіна, Шімона Переза, Ясіра Арафата і востаннє короля Гуссейна, то це був би сумний доказ, що інколи глупота таки перемагає над розумом.

Французький дипломат доби Наполеона Таллейран сказав: „Це щось гірше, як злочин, бо це глупота". А втім, ситуації, створювані глупотою, можуть бути тільки епізодами, бо світом таки керує розум.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (декто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Микола Світуха

ПРОГРАМА МАШТАБНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

Всім, хто слідкує за подіями в Україні, відомо, що процес соціяльної перебудови суспільства і економічних реформ натрапляє у цьому переходовому етапі на чималі труднощі, які часом набирають розмірів кризи і є загрозою стабільности держави. Серед різних причин такого стану немалу ролю відіграє неефективність інституцій державної адміністрації, обмежений досвід самостійного ведення багатьох галузей державної структури, а то й відсутність традицій особистої ініціятиви, бажання вкласти свою контрибуцію у відновлення і скріплення суспільства. Інші важливі чинники — це недостатній рівень ознайомлення із сучасною організаційною практикою, потреба перевишколу кадрів, обмежені технічні засоби тощо.

Допомогти у поборенні таких труднощів шляхом використання досвіду канадських фахівців у різних сферах для практичних потреб України — це головні завдання і приціл маштабної Програми канадсько-українського партнерства, яку фінансуватиме міністерство закордонних справ Канади, а здійснюватиме Конгрес Українців Канади при співпраці чотирьох важливих професійних інституцій Канади. Програму партнерства слід розглядати як механізм для скріплення різних установ чи інституцій в Україні, як практичну допомогу в процесі економічних і соціяльних реформ шляхом залучення спеціялістів Канади до реалізації проєктів в Україні, а також створення можливости для фахівців з України набути цінний досвід в інституціях і установах Канади.

З уваги на широту інтересів Програми партнерства і конечність ефективного використання бюджетних ресурсів, важливим є від самого початку залучити до співпраці канадські інституції, які мають практичний досвід адміністрації проєктів допомоги у різних країнах і широкі фахові зв'язки у своїх спеціялізаційних ділянках у Канаді. Такими організаціями в теперішній стадії Програми партнерства є канадське бюро Міжнародної освіти, канадське Товариство міжнародної охорони здоров'я, Інститут публічного управління Канади, Сільсько-господарський інститут Канади і Канадська федерація сільського господарства. В міру поширення фокусу програми можна буде розглянути можливості залучення до співпраці інших організацій.

На основі договору з Міністерством закордонних справ у рамках Програми партнерства КУК нестиме загальну відповідальність за реалізацію протягом чергових дванадцяти місяців 160-ти індивідуальних проєктів у різних містах України у співпраці з відповідними державними установами або громадськими організаціями в Україні. В рамках програми передбачено також, що коло 40 українських фахівців працюватимуть в Канаді від одного до шести місяців, засвоюючи канадський досвід і нав'язуючи цінні перманентні зв'язки з канадськими професійними інституціями і установами. Закріплення такого двостороннього співвідношення поміж інституціями Канади і України на довшу мету є одним із критеріїв успіху нашої програми.

Фокус уваги і ресурсів Програми партнерства буде спрямований на інституції вищої і спеціялізаційної освіти в Україні, в яких вишколюються кадри нових провідників, зокрема в тих ділянках, які слід уважати ключовими для закріплення державности України. Мова тут про академічні інституції, які залучують в програму нові курси в галузях економіки, керівництва, міжнародних відносин та інші, використовуючи прийнятий на Заході досвід, а також регіональні інститути з різними, більш спеціялізаційними завданнями. Однак важливою уважатиметься сферу державного управління в крайовому і обласному маштабах, зокрема в таких ділянках як державні фінанси, податкова система, охорона довкілля, політика оптимального соціяльного забезпечення тощо. В обох згаданих сферах, тобто освіти і державної адміністрації, передбачається по 40 проєктів, при чому слід сподіватися, що Київ і Львів, як головні геополітичні центри України, матимуть найвищу концентрацію проєктів.

У сфері охорони здоров'я канадсько-українська Програма партнерства передбачає, що, починаючи від листопада, 40 канадських фахівців реалізуватимуть практичні проєкти у шпиталях, медичних інститутах, регіональних або міських адміністраційних установах тощо протягом від двох до шести місяців. У фокусі уваги канадських дорадників або інструкторів буде підвищення кваліфікацій українського медичного персоналу, організація медичної освіти, змінення контролю інфекційних хворіб, психіятричної опіки, а також допомога незалежним, недержавним установам, які вже постають з метою надавання послуг у сфері охорони здоров'я. Тепер іде процес ідентифікації дальших конкретних проєктів у різних містах центральної, південної і західньої України. В цьому процесі на основі окремого договору з КУК провідну ролю відіграє канадське Товариство міжнародної охорони здоров'я, організація з чималим досвідом у надаванні технічної допомоги у цій сфері в різних країнах в рамках програм уряду Канади.

(Закінчення на стор. 3)

Святослав Караванський

ДО МОВИ — З ДЕРЖАВНИМ МИСЛЕННЯМ

Мовне питання в Україні — це питання її незалежности.

Розуміючи це, українофоби протягом віків поборювали українську мову. І це дало свої наслідки. Нема в Україні належної уваги з боку уряду до мовного питання, нема належної заміни знищеній мовознавчій еліті, нема належного числа наукових закладів. Лексику української мови засмічено, спотворено правопис, людності прищеплено байдуже ставлення до питань культури й мови. Нарешті імперсалдафонський люмпен копає могилу українській мові вже у незалежній Україні.

Попри ці всі негаразди, українська мова в Україні — державна.

Бути державною мовою — велика честь для мови кожного народу. Велика честь і велика відповідальність. У державній мові все має бути чітке і зрозуміле, гранично просте і гранично переконливе.

З другого боку, прагнення до незалежности мусить знайти відбиття передусім у мові. До мови треба підходити з державницькою міркою, з державницьким мисленням.

І наша передова, державницька еліта мусить про це не забувати. Усі, хто практикує українську мову, мусять знати, що вони практикують державну мову.

Чому я це пишу?

Бо часом натрапляю у пресі на матеріяли, а надто матеріяли на захист державности української мови, де рівень мови знижено, де не взято до уваги, що державне мислення бере свій початок з мови.

Поширення словесних форм, скопійованих з імперських зразків, якраз і є тим чинником, що знецінює державну мову, а отже посередньо знецінює і саму державу. Перегляньмо нашу пресу. На що там тільки не натрапиш!

Я промину такі перли, як „імідж", „пропасть" (у значенні „прірва"), „готовність" (від слова „готовний"?), „Харків в біді" (...в в б...), „продукти все дорожчають" і спинюсь на Ахілловій п'яті багатьох авторів — на формах типу „гукаючий", „розмовляючий", „питаючий", тобто на активних дієприкметниках теперішнього часу, подекуди вживаних і як прикметники.

Ці форми невластиві українській мові, у наших клясиків — непопулярні. Вони характерні для російської мови. Розвиток цивілізації вимагає доцільних запозичень з будь-якої мови, в тому числі й російської, але не можна толерувати запозичень, які карикатурно звучать в українській мові.

Візьмім вираз „постійно діюча комісія". Нащо тут слово „діюча"? Хіба не досить сказати „постійна комісія"? Так само, навіщо у виразі „звільнити з обійманої посади" слово „обійманої"? Хіба не досить сказати „звільнити з посади", бож не можна звільнити людину з посади, якої вона не обіймає? Чи не тому вжито у цих виразах слова „діючий" і „обійманий", щоб око-в-око відтворити бюрократичний імперський стиль? Алеж мови не можна копіювати механічно, і вираз „звільнити з обійманої посади" це й доводить, бо звучить у нас неоковирно. А коли державна мова звучить неоковирно, то це — дискредитація держави.

Багатство української мови полягає в тому, що вона має тисячі способів уникнути невластивих їй форм. Приклади: інтеґруючий чинник — чинник інтеґрації; координуючий комітет — координаційний комітет; танцююча пара — пара в танці; плякат, закликаючий до опору — плякат із закликом до опору; обіцяючий — готовий обіцяти, охочий обіцяти; спостерігаючий — який спостерігає, покликаний спостерігати; граючий — зайнятий грою; переконуючий — здатний переконати.

Прикро читати в заяві на захист української мови такий рядок: „передова, державнодумаюча частина суспільства".

Чи ж наша мова і справді така бідна, що треба копіювати граматичні форми з „багатих і всебічно розвинених мов"? Наведу кілька (лише кілька!) можливих замін наведеного рядка: передова, державно орієнтована частина суспільства; передова, державницька частина суспільства; передова, віддана державі частина суспільства; передова, здатна державно мислити частина суспільства; передова, здатна державно думати частина суспільства; частина суспільства з передовим, державним мисленням; частина суспільства з передовим, державним думанням.

Цей перелік свідчить, що українська мова може обходитись без копіювання. Тим же, хто практикує нашу мову, а надто тим, хто стає в її обороні, не треба забувати, що обороняючи державну мову, не можна її дискредитувати.

Марта Тарнавська

Український поет А. Кацнельсон прибув до Америки

У серпні цього року до Америки на лікування прибув видатний український поет Абрам Кацнельсон. Прибув він до своєї онуки, яка вже два роки живе в місті Лос Анджелес, Каліф.

Недавно, в січні цього року, в Києві — у Спілці Письменників України і в Музеї Літератури — відзначили 80-ліття з дня народження А. Кацнельсона. З цієї нагоди в „Літературній Україні" з 20-го січня цього року появилося інтерв'ю з ювіляром, що його провів Анатолій Мойсієнко. Поет похилого вже віку та й хворий, але він сповнений молодечого духу і завзяття. „Поки дишеться, доти й пишеться", — сказав він у цьому інтерв'ю.

Абрам Кацнельсон народився 1-го січня 1914 року в Городні на Чернігівщині. Батько його був учителем математики. Про роки свого дитинства поет пише:

В дитинстві жив я у
шкільнім будинку.
Так точно дзвоник
починав уроки,
що нам він часто
правив за годинника,
під музику його я й перші
кроки
робить почав...

Абрам Кацнельсон закінчив Київський університет та аспірантуру з теорії поезії. Він є автором цілої низки книжок — не тільки збірок поезій, але й віршознавчих книг. Перша збірка його поезій „Краплі сонця" появилася 1935 року. Потім слідували такі збірки як „Достигають плоди", „Ряст", „Передній край", „З тобою поруч", „Ракети й солов'ї", „Посеред бурі", „Літа мої", „Атоми душі", „Очима пам'яті" та інші. Недавно, 1993 року, вийшла в Києві книжка вибраної його лірики „Троянди на снігу". А. Кацнельсон — лавреат Республіканської премії ім. Максима Рильського і цим він особливо пишається, бо Рильського вважає своїм вчителем, що перший похвалив його юнацькі вірші і ввів в літературу. Крім збірок поезій у Кацнельсона ще такі віршознавчі книги як „Краса і сила віршованого слова", „Правдива іскра Прометея", „Про поезію і поетів", „Любов моя — поезія", „Про поезію". Упродовж багатьох років Абрам Кацнельсон керував семінарами з поезії при Спілці Письменників України і, як сам він каже, чимало відомих нині українських поетів були слухачами його семінарів.

Анатолій Мойсієнко в „Літературній Україні" схарактеризував Абрама Кацнельсона, як „відомого діяча української культури, який ніколи не цурався свого єврейського коріння". Сам Абрам Кацнельсон каже: „Індивідуальність поета визначається його біографією, географією, характетом. Єврейське походження є складовою частиною моєї особистості. Було б грішно це замовчувати". Він перекладає жидівських поетів, пише статті про українсько-жидівські зв'язки. 30 травня ц.р. указом Президента України Леоніда Кравчука А. Кацнельсонові присвоєно почесне звання Заслуженого діяча мистецтв України — „за значний особистий внесок у розвиток єврейської культури в Україні, за високий професіоналізм у творчості".

При тому Абрам Кацнельсон — патріот України і будівничий її культури. Напередодні свого виїзду до Америки, Кацнельсон у надрукованому в „Літературній Україні" листі до редакції пише: „Обставини мого життя складаються так, що я змушений виїхати до ЗСА. Там є можливість лікувати мою хворобу, тяжкі прояви якої упродовж кількох останніх років повторюються щомісяця й збудника якої досі не знайдено. В міру своїх сил працюватиму й там для України, з якою пов'язані все моє життя й вся моя творчість". Про почуття Кацнельсона до української землі промовисто свідчить і його найновіший вірш, написаний вже в Америці:

І знов бринять моїх
пісень акорди.
Так наче бачу Київ і Дніпро.
Весь шлях свій згадую...
І тим я гордий:
Як тільки міг, то і робив
добро.
Не знаю, де життя межу
покину —
Хай тільки знають друзі
і рідня
і до останнього свойого дня
нестиму я у серці Україну.

Світлана Кузьменко

Світе мій!

Світе мій, мій світе незбагненний!
Кожний день Ти новістю життя
Простягаєш, наче хліб щоденний,
У моє надщерблене буття.

Кожний день Твою вчуваю мову —
Мову сонця, вітру і трави...
Кожний день — в Тобі моя обнова.
Кожний день — для мене Ти новий.

Д-р Тамара Булат

УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМАТИКА НА КОНФЕРЕНЦІЯХ АМЕРИКАНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

I

Не всім відомо, що Іллинойський університет в Урбана-Шампейн — це єдина в світі висока школа (крім України), в мурах якої від 1982 року систематично відбуваються наукові конференції, присвячені українській проблематиці.

Ці конференції, що набрали вже власної назви — „Іллинойські конференції", здобули ще йменняя міжнародних з офіційними мовами — англійською та українською. До Іллиной спочатку прибули українозавці з різних міст Америки та Канади, а згодом все більше також з центральної Европи і далекої Австралії. А невдовзі географічно розгалужені наукові сили української діяспори дістали можливість пізнати науковців з України, які працюють над спільними питаннями історії та сучасности.

З кожним роком доповідачів з України на іллинойських конференціях стає все більше й більше. З кожним роком зростає міжнародний резонанс цих солідно підготовлених форумів. З кожним роком наукові ідеї й тематичні розробки, що дістають апробату на цих конференціях, сприяють творчому поступові українознавства. Заради справедливости треба сказати, що тріяда: ідея — організація — проведення конференцій нерозривно пов'язана з іменем людини, відданої науці та українській ідеї, професором і директором Української наукової програми при Іллинойському університеті Дмитром Штогрином. До всіх індивідуальних, лише йому властивих організаторських здібностей, він ще втілює в собі красу людської гідности й поваги до інших. Це є немаловажним для згуртування різнохарактерних людей задля праці над важливою ідеєю народопізнання, а також популяризації України в світі.

Не можна без почуття вдячности не вказати, що фінансові проблеми всіх конференцій справді віртуозно розв'язує Фундація Українських Студій в Іллинойському університеті під проводом мгр Раїси Братків.

Цього року від 27-го червня до 2-го липня відбулася 13-та річна іллинойська конференція (загальним числом 14-та, бо у 1984 році було дві окремі конференції). На відміну від попередніх, вона проходила під двома головними темами: 1) „Україна в переходовому часі, 1990-1994" і 2) „Цензура в Україні та українських видань".

Оригінальна структура підготовленої програми 13-ої конференції уможливлювала актуальний погляд на ці теми завдяки зливі нових документальних фактів і навперебій рухливим реаліям сьогоднішнього життя.

Координатором 11 наукових сесій першої теми — „Україна в переходовому часі, 1990-1994" (27-29-го червня) — був професор Ратгерського університету Тарас Гунчак.

Професор Іллинойського університету в Чикаґо Богдан Рубчак був координатором 8 наукових сесій (30-го червня — 2-го липня) другої теми „Цензура в Україні та українських видань", якій присвятили свої доповіді 29 доповідачів, не враховуючи проф. Леоніда Рудницького, який, на жаль, не зміг прибути на конференцію. А всього в роботі конференції взяло участь 66 доповідачів і підготованих дискутантів.

Надзвичайно важливим були спроби теоретичного окреслення головних тенденцій, які виходять на передній плян життя української держави з її геополітичними, економічними, військово-стратеґічними, культурними, релігійними, освітніми та іншими проблемами. Показово, що слухачі мали можливість ознайомитися з поглядами людей різної теоретичної підготови. Це — дослідники з України, вчені діяспори з їх глибоким осмисленням українських, не знятих і досі з порядку денного, проблем, а також американські політологи.

Погляд американських вчених неукраїнського походження є важливим для об'єктивного порівняння й оцінки „українського питання" в контексті світових державних взаємин і національних рухів. Підтвердженням цього був „круглий стіл", що провадився англійською мовою (четверта наукова сесія). Дискусію започаткував д-р Пол Ґобл з Фонду Карнеґі для Всесвітнього Миру. Тема його доповіді: „Україна — Росія і геополітика Східньої Европи". Безпосередньо після доповіді відбулася серйозна дискусія на цю тему, в якій взяли участь Степан Олійник (з Дорадчої ради при парляменті України), Джордж Чучман з університету Манітоби, Морис Фрідберґ з Іллинойського університету в Урбана-Шампейн, Тарас Гунчак.

Спокійна, „без перетягувань" а ріґоґі на певні орієнтири аналіза сучасної ситуації в Україні і Росії, яку зробив Пол Ґобл, справила на присутніх велике враження. У своїй доповіді він кілька разів висловлював опінію, що самі українці повинні активніше і частіше розмовляти зі світом. Що ж — цей докір небезпідставний...

Ґльобальна проблема геополітичного становища України, яка висвітлювалася і в інших доповідях, зокрема, у Сергія Грабовського, перепліталася з соціологічними, філософськими і культурологічними питаннями. Їм був присвячений цілий ряд виступів дослідників з українських й американських університетів та Національної Академії Наук України. Це — Тарас Возняк, Євген Головаха, Тарас Гунчак, Віктор Личик, Мирослав Маринович, Борис Парахонський, Анна Процик, Вадим Скуратівський, Леонід Фінберґ та інші.

Цілком закономірною була окрема наукова сесія, присвячена видатному українському філософові і поетові Григорієві Сковороді, 200-ліття від дня смерти якого широко відзначали на американському континенті. З доповіддю на тему „Сковорода в українській літературі 200 років пізніше" виступив професор університету Манітоби Ярослав Розумний. Його глибокі літературознавчі спостереження і узагальнення викликали творче зацікавлення у слухачів, доповнення яких новими фактами підтвердили дальше осмислення ідей Сковороди нашими сучасниками.

(Закінчення буде)

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 36-го Відділу

з днем 31-го жовтня 1994 року 36-ий Відділ злучиться з Відділом 343-им, якого секретарем є МАРІЯ СВЕРИДА. Просимо членів 36-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 343-го Відділу на адресу:

Mary Sweryda
90 Karlan Drive
Rochester, NY 14617
(716)342-2089

ПОВІДОМЛЕННЯ

Для гідного вшанування 50-ої річниці створення УГВР Наукове Товариство ім. Шевченка — осередок у Дітройті при співучасті Асоціяції Діячів Української Культури, Культурно-Громадського Клюбу, Українсько-Американських ветеранів — станиця 101, Братства кол. вояків 1-ої УД УНА Об'єднання кол. вояків УПА та Товариства вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки

влаштовують

20-го листопада 1994 р. о год.3-ій по пол. в залі Українського Культурного Центру у Воррен, Миш.

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

присвячену

50-РІЧЧЮ УГВР

Доповідачі:

АНАТОЛЬ КАМІНСЬКИЙ, д-р політології, „Програма УГВР, як проєкція сучасного державного будівництва".

ПЕТРО ПОТІЧНИЙ, проф. політології, Мек Мастер Унів., „До генези УГВР";

БОГДАН КРУК, д-р, сот. УПА „До політично-революційних концепцій УГВР";

ОЛЕГ ЦЄПЛИЙ, полк. амер. армії, „Основи підпільного збройного Руху".

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

43-ий Відділ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
щиро запрошує
громадян Філядельфії і околиці

на літературний вечір

ГУМОРУ І САТИРИ

БОГДАНА НИЖАНКІВСЬКОГО (Бабая)
і
ЕДВАРДА КОЗАКА (Ека)

під назвою

ПРИЗАБУТЕ І НЕЗНАНЕ

в суботу 5-го листопада 1994р. о год. 5-ій по пол. у великій залі УКРАЇНСЬКОГО ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ

Участь беруть:

відкриття: АННА МАКСИМОВИЧ, голова 43-го Відділу СУА;

вступне слово: ЛЮДМИЛА ЧАЙКІВСЬКА, імпрезова референтка;

слово про авторів: ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ, редактор і журналіст;

читання творів: ЛЮБАРТ ЛІЩИНСЬКИЙ, актор і мистець зі Львова.

Після програми — товариська зустріч і прийняття під зарядом Марії Данилів.

Можна буде оглянути та купити українські нашийники на взір гуцульських „згард" з хрестиками, монетами та шелестами роботи мистця ЛЮБАРТА ЛІЩИНСЬКОГО.

Вступ — 10 долярів.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Повідомляємо, що з днем **15-го вересня ц.р.** обов'язують такі **нові відсотки** за пенсійні конта:

ANNUITIES, чи IPA:

6¼ у випадку **одноразової вплати**
6% у випадку **гнучких вплат.**

Повищі відсотки є ґарантовані на один рік. Оподаткування відсотків є відрочене.

Для отримання дальших інформацій телефонуйте на число:

у Н.Дж. 1(201) 451-2200;
в Огайо 1(216) 888-4919;
у Па. 1(215) 887-8823, або на безплатне число: 1(800) 253-9862.

Або виповніть купон і перешліть до УНС на адресу:

UNA, 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N.J.07303

Головна Канцелярія УНСоюзу

До Головної Канцелярії УНСоюзу:

Прошу дати мені вияснення про пенсійні конта
— ANNUITIES —

Ім'я і прізвище (латинкою) ....
Адреса ....
Телефон ....
Найкраще кликати мене в такій порі ....
Зацікавлений/а в ....
....
....
....

Канада...

(Закінчення зі стор. 1)

мозі, а на розвиткові торгівлі між двома країнами та на співпраці між українськими і канадськими підприємцями. Президент Л. Кучма пообіцяв зробити все, щоб канадський капітал був захищений в Україні.

Канада є першою країною, куди Л. Кучма прибув з офіційною візитою після обрання Президентом України, а Канада була першою із західніх держав, яка визнала незалежність України.

Президент Л. Кучма з дружиною в кареті під'їжджають до будинку парляменту.

Державний салют для Президента України.

УПРАВА ВІДДІЛУ 161-го
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Ембридж, Па.
запрошує на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ-ЗАБАВУ

для вшанування
75-річчя ВІДДІЛУ 161-го,
та

100-річчя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбудеться
в суботу 29-го жовтня 1994р.
о год. 6-ій веч.
в залі American Legion Hall-Baden

Головні промовці:
д-р НЕСТОР ОЛЕСНИЦЬКИЙ, заступник предсідника УНС;
конгресмен РОНАЛД КЛІНК;
МИКОЛА ДЯКІВСЬКИЙ, гол.рад. УНС.

До численної участі запрошується всі місцеві організації та все українське громадянство.

УПРАВА ВІДДІЛУ 161-го УНС

ПОДЯКА

На статтю в „Свободі" ч. 129 з 9-го липня ц.р. п. з. „Наша церква у славі воскресне!" сердечно відгукнулися такі жертводавці:

Томас Ярема, Чикаго	дол. 1,000
Роман і нині пок. Лена Іваницька, Норт Порт, Фла.	10
Дем'ян Кордуба, Ратерфорд, Н.Дж.	100
Галина С. Шембель, Біньгамптон, Н.Й.	30
Мирослава Островська, Філядельфія, Па.	100
Петро Твердохліб, Рочестер, Н.Й.	20
Юстина Штокало, Сарасота, Фла.	50
Марія Лещишин, Рочестер, Н.Й.	25
ДР від 8/0394 просьба подати прізвище	200
Марія Андрусяк, Воррен, Миш.	25
Марійська Дружина і Хрестителя.	
У. Тимкевич, Нюарк, Н. Дж.	200
Отець Франко Шадяк, церква Івана Хрестителя, Нюарк, Н.Дж.	25
Віра Гринишин, Нюарк, Н. Дж.	5
Ірена Кучер, Нюарк, Н.Дж.	50
Просьба подати прізвище	25

Пожертви на цю мету приймає УФК „Самопоміч" адреса: Self Reliance Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003, account No19759-00, зі зазначенням на чеках „Chaikovychi Church Bldg Fund".

Нашу невимовну вдячність хочеться висловити пророчими й оптимістичними словами Тараса Шевченка:

„Не вмирає душа наша, не вмирає Воля
І не ситий не виоре на дні моря поля
Не скує душі живої і слова живого
Не понесе слави Бога, Великого Бога"

Україна і Бог — нероз'ємна святість для нас.

Помагаючи поставити Божий храм на нашій рідній, обильно политій кров'ю землі, ви вкладаєте в так дорогу і милу серцю вашому Україну — частку своєї душі.

Вона там буде жива, повік оживатиме, бо ваші листи і копії чеків зберігатимуться в престолі в церкві і жеврітимуть в ній теплою іскрою подяки в століттях!

Ласкаво просимо вас, шановні жертводавці, ваших дітей та внуків — ваших ще ненароджених правнуків, коли приїдете в Україну, завітати до цієї церкви св. Івана Хрестителя в Чайковичах, що великою силою Віри і Любові з ласки Господньої вознесена була...

„Там найдете щире серце і слово ласкаве..."

А церква таки росте, власними силами піднімаємо. Вже купили до накриття приготовляємо, але тепер потрібні платні майстри до штукатурки й малювання і мільйони на обладнання. Лише іконостас у нас тепер 5 тисяч в долярах.

Допоможім поставити іконостас до греко-католицької церкви на Україні, хто тільки ще в змозі. Просимо дуже.

З великою вдячністю всім жертводавцям і ще раз П. Томасу Яремі низько кланяємось з пошаною

Парафіяни української греко-католицької церкви Івана Хрестителя с. Чайковичі, Самбірського р-ну на Львівщині.

Програма...

(Закінчення зі стор. 2)

Четверта пріоритетна ділянка — це сільськогосподарський сектор у широкому розумінні цього слова, причому фокус уваги падатиме на переробку аґрикультурних продуктів, їх консервацію, зберігання, санітарний рівень, ефективність організації гуртового постачання тощо. Увагу присвячуватиметься питанню переорієнтації програм вишколу кадрів у різних навчальних установах України і допомозі в ефективному плянуванні праці міністерств. Завдяки заходом канадської Федерації сільського господарства і Сільськогосподарського інституту Канади, які минулого року перевели практичні проєкти в Україні, тепер вже започатковано процес оцінки конкретних пропозицій, які надійшли від ряду організацій і установ аґрикультурного сектора з таких центрів як Київ, Полтава, Харків і Львів з метою приділення кваліфікованих канадських фахівців- добровольців для кожного проєкту.

Кожна інституція чи установа з будь-якого сектора в Україні, яка пропонує свій проєкт, мусить підписати Договір про співпрацю, в рамках якого узгіднюються головні завдання канадського фахівця, термін проєкту, потрібну літературу, приладдя, визначуються умови проживання в даній установі на час призначення тощо. Текст кожного договору має включати виразне ствердження, що Програма партнерства реалізується на добровільній основі, фінансується урядом Канади і координується Конгресом Українців Канади. На подібних умовах будуть заключені договори з канадськими установами і організаціями, які прийматимуть на стажування фахівців з України.

Для помочі в реалізації проєктів цієї програми у специфічних секторах в Україні, для зв'язку з урядовими інституціями України і для інших адміністраційних потреб в амбасаді Канади в Києві почав діяти окремий відділ. Бюро Програми партнерства в Оттаві працюватиме в постійному контакті із співробітниками цього відділу. Слід також згадати, що за свою добровільну працю канадські фахівці не отримуватимуть ніякої винагороди, але кошти подорожі, приміщення, потрібного виряду і літератури, комунікації тощо будуть покриватися з бюджету програми.

Хоч домовлення з міністерством закордонних справ Канади не виключає можливости спонзорувати деякі проєкти в інших секторах як ті, які були згадані попередньо, програма не може підтримувати чисто комерційних проєктів, ані таких, які мають основною ціллю політичну або релігійну діяльність. Програма партнерства не може фінансувати також чисто дослідчої або студійної роботи в будь-якому секторі, ані академічної виміни поміж університетами або проєктів, основною ціллю яких була б участь канадських або українських фахівців у конференціях, семінарах або святкуваннях. Врешті слід пам'ятати, що децидуючими факторами у виборі добровольців буде їх професійний досвід, вміння передати своє знання і спроможність пристосуватися до невідомих і часто нелегких обставин.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ І ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
мого дорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ПРАДІДУСЯ, БРАТА І ВУЙКА

бл. п.

СТЕПАНА КРИЖАНІВСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в середу 2-го листопада 1994 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві Чесного Хреста, Асторія Н.Й.

Просимо родину, приятелів і знайомих в цей день згадати покійного Степана у своїх молитвах.

дружина — ОЛЬГА

У ДРУГУ НЕВИМОВНО СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність

бл.п.

СТЕПАНА КОСТИКА

нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БРАТА, ДВОЮРІДНОГО БРАТА, ШВАГРА, СТРИЙКА І ВУЙКА

будуть відправлені
в суботу, 5-го листопада 1994 року

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІРУГІЇ з ПАНАХИДАМИ
в церквах:

свв. Петра і Павла, Спрінг Вели, Н. Й. о год. 8:30 ранку;
св. Івана Хрестителя, Гантер, Н.Й. о год. 10-ій ранку;
Різдва Пресвятої Богородиці, рідний Делятин, Україна;
Покрови Пресвятої Богородиці, Аделяйда, Австралія.

Просимо про молитви за спокій душі покійного.

У глибокому смутку
дружина — НАДІЯ з родиною.

Ділимося сумною вісткою,
що в понеділок 24-го жовтня 1994 р.
по тяжкій та довгій недузі відійшов
у Вічність наш найдорожчий ТАТО, ДІДО, БРАТ, ШВАГЕР І СТРИЙКО

бл. п.

МАРКІЯН БАЧИНСЬКИЙ

нар. в Городенці на Україні

Покійний буде похований в Кінгстоні, Н.Й.
Просимо згадати його в своїх молитвах.

Родина

ОСТАННІ ІРАКСЬКІ війська відійшли від кордону з Кувейтом. Танки і броневики саддамівської гвардії, які відограли найбільш активну ролю у недавній провокації Іраку на кувейтському кордоні, вернулися у свої бази в районах міст Кербель, Гілль і Ен-Наджаф. Однак міністер оборони Кувейту шейх Ахмед аль-Гамуд повідомив, що певна кількість американського війська й надалі залишатиметься на території емірату, „поки загроза з боку іракців остаточно відпаде".

ПОДЯКА

„Чи знаєш, що не завжди час —
Числимо роками.
А глибину почувань —
Неможливо передати словами".

Із збірки поезій Ірини Дибко „По стежинах Душі". Буенос-Айрес, 1976.

В подяці поміщеній у „Свободі" у зв'язку із відходом у Вічність та похоронами мого найдорожчого МУЖА

бл. п.

СТЕПАНА КОСТИКА

на жаль, через недогляд були пропущені імена членів родини. Вони не були спроможні відпровадити покійного Степана на місце вічного спочинку, одначе були з'єднані з нами у безмежному болю та невимовному смутку:

брат	**— РОМАН, Австралія**
племінниця	**— АННА МИХ. БОШКО з родиною, Україна**
племінниця	**— ЛЯРИСА МИХ., тепер Австралія**
племінники	**— БОГДАН І ВОЛОДИМИР з родинами, Україна**
двоюрідна сестра	**— МАРІЯ БІГУН з родиною, ЗСА**

Глибока родинна любов у їхіх численних листах, телефонічних розмовах, підтримували бл. п. Степана до останніх хвилин його погасаючого життя.

Вони ж і мене обняли родинним теплом, турбуючись мною по сьогоднішній день, підсилюють родинну пов'язаність я безмежно їм вдячна.

Наймолодший брат покійного Степана, Михайло, якого ім'я також було пропущене у подяці, з'єднався з ним не вічність дня 20-го травня 1993 року.

Бл. п. Михайло був надзвичайно доброї вдачі, дуже скромний, понад усе чесний та праведний. Свої юні роки залишив у жорстоких обставинах заслання, з родичами в Караганді. Повернувшися до рідного Делятина, доля не щадила йому дальших терпінь. Одначе, на пожовклих блідих листках, які покришилися під тягаром Караганди та недолі, чітко закарбувалися його сильна віра в Бога та могутня братня любов. Вони кріпили бл. п. Степана все життя.

Складаю цих кілька скромних рядків, як нев'янучу квітку на могилу бл. п. Михайла в Делятині.

Нехай пам'ять про дорогого Михася залишиться світлою і вічною в серцях рідних і тих, які його стрінули на шляху його життя.

Два роки мого життя, по відході у Вічність мого мужа бл. п. Степана, були для мене дуже прикрими. До душевного болю долучилися недуга серця та тяжка операція, які безпощадно вичерпали мої фізичні сили.

В тому часі зазнала я багато помочі.

Особлива подяка племінникові д-рові Орестові Заклинському за старанну медичну опіку в лікарні (Newport, Rhode Island) та співпрацю з д-ром Постоном при моїй операції.

Вдячна Орестові, дружині Карітас Крістінсдоттір, синам Александрові і Крістіянові за щедру поміч під час мого побуту в їхньому щирому родинному кружку.

Безмежна подяка племінниці Ларисі Заклинській-Томаселлі, мужеві Вінцентові, синам Сальваторові, Орестові та доньці Джіні з мужем Павлом Альфаро, які по моєму поверенні до мешкання в Нейку, не жалували часу ні труду, щоб мене відвідати у всьому помогти, а понад усе обдарувати родинним теплом.

Сердечно дякую моїй приятельці Софії Патрило, донькам Христині та д-р Орисі Патрило-Бланак за щоденні щирі розмови, які були все помічні й успокоючі.

Протягом цих тяжких двох років одержала я безліч щирих привітів, бадьорих поздоровлень та милих телефонів.

Найсердечніша подяка щирим приятелям, які мене пам'ятали у прикрому часі, а саме:

Марія Абрамюк з родиною, Остап і Іванна Гарасовські, Ольга Кобаяр з родиною, інж. Константин Колачинський, Уляна Старосольська-Любович, Стефан і Анна Секрети, Еміль і Ольга Цилюпи — діти Ростик, Роксанка, Михайло і Любов Якович, Дарія Яримович та вірні друзі бл. п. Степана: Ксеня Антипів, Володимир і Олена Кантамюки, Мирослав і Галина Климко, Ада Осінчук, Романа Пиндус, Марія Рейнарович, інж. Сидір і Марія Тимяк, Филип і Тетяна Трач, д-р Володимир і Ярослава Трембіцькі, д-р Святослав і Стефанія Шеремети, Ростислав і Тетяна Шутер.

Безмежна подяка всім і тим, яких я може забула.

Нехай милостивий Господь винагородить вас всіх своїми благодаттями.

З глибокою пошаною

НАДІЯ КОСТИК

З глибоким смутком і жалем повідомляємо приятелів і знайомих, що 24-го жовтня ц.р. в Трентоні по короткій недузі померла на 92-му році свого трудолюбивого життя наша ТЕТА

св. п.

ГАЛИНА КОСТЮК з дому ПОЛОТНЮК

довголітня вчителька народних шкіл в Україні, в переселенчих таборах в Німеччині та у школі при церкві св. Йосафата в Трентоні, довголітня членкиня 10-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Трентоні, вдова по покійному [illegible] св. п. Іванові Костюкові.

ПАНАХИДА по покійній св. п. Галині Костюк буде відправлена в каплиці похоронного заведення Куча (Kuch) при вул. 215 Гранд Стріт, в Трентоні, Н.Дж. в п'ятницю 28-го жовтня ц.р. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 29-го жовтня ц.р. в церкві св. Йосафата в Трентоні о год. 10-ій рано при вул. 1195 ДУЦ евеню, а відтак тлінні останки св. п. покійної спочинуть на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишились:

братанок — МАКСИМ ПОЛОТНЮК
близча і дальша родина в Україні
опікунка справами св. п. покійної — [illegible]

Посвячення пам'ятника В. Шашаровському

У суботу, 1-го жовтня ц.р., відбулось посвячення пам'ятника св.п. Володимирові Шашаровському. На філядельфійському цвинтарі Пресвятої Діви Марії, крім акторів, що живуть у Філядельфії та парафіян церкви св. Архистратига Михаїла, прибуло понад 30 осіб, що люблять і цінять діяльність українського театру. Над пам'ятником, що його запроєктував Владислав Клех, колишній сценограф Ансамблю Українських Акторів під мист. кер. Володимира Блавацького, згодом сценограф Метрополітальної Опери в Ню Йорку.

Поминальну відправу відслужили о. митр. Ярослав Жовнірович (що приїхав з України відвідати сина) в сослуженні о. Олега Жовніровича.

Між мольільниками був і В. Клех, що приїхав аж з Ню Рошел з-поза Ню Йорку. В залі Свят-Михайлівської церковці відбулась гостина. Молитву провів о. О. Жовнірович. Про св. п. Володимира Шашаровського як актора й режисера та основника Театральної Студії Молоді, що нею керував повних 10 літ, говорив театральний друг Шашаровського Ярослав Климовський.

Про смачні страви подбала враз із Сестрицтвом св. Анни Юлія Шашаровська.

Між іншим, усім стало ясно, до якої міри Шашаровський любив український театр, що не використав ангажменту польського професійного театру в Перемишлі, в його рідному місті. В. Шашаровський навіть увійшов у репертуар цього театру, саме тоді коли з цього театру заангажовано братів Конрадів, українців, до краківського театру. Осип Конрад виступав із Шашаровським в українському аматорському гуртку.

„Шашаровський глибоко передумав, узявши голову у жмені, вирішив служити українській Мельпомені".

Пам'ять В. Шашаровського вшановано гідно.

І. Зарудський

Успіх студентів Українського Гарварду

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) отримав нагороду від Американської асоціяції паперового виробництва за взірцеве виконання наукового видання. Нагороду призначено за оформлення публікації перекладу на англійську мову „Опису України" відомого французького військового інженера та картографа Ґійома Левассера де Бопляна з XVII століття. Переклад виконали проф. А. Пернал (університет Брендон, Манітоба) і проф. Д. Ессарз (університет Брок, Онтаріо), а Роберт Де Лоса, докторант Гарвардського університету і співробітник УНІГУ, відповідав за технічне оформлення видання та публікацію збірки Боплянових репрезентативних карт України, що були долучені до видання на окремих аркушах в спеціяльному опакуванні. Нагороджена гарвардська книжка, що появилась в 1993 році, завершує тритомне академічне видання цієї пам'ятки, над чим працювали науковці з Гарварду та з Інституту української археографії Національної Академії Наук України в Києві.

Р. Де Лоса, якому належиться велике признання за досконало виконану редакторську працю, є докторантом гарвардського Славістичного відділу. Його дослідницька праця включає історію культу св. Миколая у слов'ян, історичну фонологію української мови, вплив української версифікації на розвиток російської ліричної поезії та мову Григорія Сковороди. Він свобідно розмовляє по-українському хоч сам походить з американської англо-італійської родини. Р. Де Лоса здобув ступінь бакалавра у Пристонському університеті з високим відзначенням в дипломній програмі південноамериканських та російських студій. Головний предмет: слов'янські мови та література. Він ще в молодих роках цікавився мовами, особливо слов'янськими, за що вже на початку своїх студій отримав академічну нагороду ім. Н. Бачка за осяги в славістичних дослідах.

Ступінь магістра Р. Де Лоса отримав у Гарварді 1988 року і опісля займався педагогікою, два відзначення за учителювання. Він слухав курси заавансованого рівня у таких відомих гарвардських професорів: Г. Ланта, Едварда Кінана, Майкла Флаєра, Григорія Грабовича та інших. Темою його дисертації є порівняльна студія книжок XVII століття, присвячених св. Миколаєві, що появлялись у різних східньослов'янських традиціях.

Докторські студії в Гарварді включають наукову і педагогічну діяльність, що дає змогу докторантам придбати цінний досвід в науковій праці. Р. Де Лоса викладав українську мову початкового рівня у славістичному відділі Гарвардського університету. Тепер він займає важний пост в УНІГУ, ставши у 1990 році відповідальним редактором серії українознавчих видань. Саме через руки пана Роберта проходить кожна фраза праці, яка потрібна, щоб перетворити рукопис у видруковану монографію, то завдяки його пильності і посвяті, у Гарварді появилось вісім нових книжок з українознавства. Нагороджене видання „Опису України" Бопляна є саме одне з цих видань.

Останньо Р. Де Лоса допомагає підготовляти довідник технічних вимог і стилістичних приписів для виготовлення наукових видань в українознавчій серії УНІГУ, інформації які будуть використані і в Києві для стандартизації технічних аспектів спільних наукових видань.

ФКУ

Св. п. С. Васьків

В сумний дощовий день чисельна громада з церкви св. Богоявлення проводжала свого парафіянина і члена Братства св. Йосафата — 217-го Відділу Українського Народного Союзу, св. п. Стефана Васьківа.

С. Васьків народився 5-го червня 1909 року в селі Пуків, Рогатинського повіту. До Рочестеру приїхав в 1950 році і відразу включився в ряди 217-го Відділу УНСоюзу, де скоро вибрали його на заступника предсідника. В 1982 році був вибраний предсідником Відділу і сповняв ці обов'язки до 1989 року. Через слабе здоров'я не міг увійти до Управи Відділу і на річних зборах надано С. Васьківу звання почесного предсідника.

В неділю, 25-го вересня 1994 року, перестало битися серце щирого патріота українського народу.

В церкві прощальне слово виголосив парох о. Василь Годенчук, а під час тризни прощав покійного предсідник 217-го Відділу мґр Мирон Руснак.

С. Васьків залишив дружину Анну, дочку, сина та чотирьох внуків і дальшу родину в ЗСА та в Україні, як також союзову родину 217-го Відділу. Вічна йому пам'ять.

Н. Н.

Д-р Брюховецький...

(Закінчення зі стор. 1)

студенти, студенти резерви й вільні слухачі. А в близькому майбутньому будуть теж аспіранти й докторанти.

В НаУКМА тепер працює близько 80 викладачів (серед них 15 з-за кордону) на повному навантаженні та около 50 — на неповному навантаженні. НаУКМА — це україно-англомовний університет і кандидати на навчання мусять бездоганно володіти обома мовами.

Між 10-им листопада і 10-им грудня ц. р., президент НаУКМА д-р В. Брюховецький відвідає ЗСА й Канаду для інформативних виступів перед громадами та обговорення співпраці з північноамериканськими університетами й фундаціями. В ЗСА д-р Брюховецький буде між 10-25-им листопада, а в Канаді — між 26-им листопада та 10-им грудня.

„Новий будинок..."

(Закінчення зі стор. 1)

Забавовий комітет очолює Рома Миськів, і 75-ий Відділ в цілості перебрав на себе імпрезове діло, залишаючи за своїми спільницями рекляму, продаж квитків і солодке. Тут вони всі працюють спільно, маючи ще й професійну поміч у виготовленні матеріялів Ігоря Лукова.

Усі із завзятої групи організаторок мають надію на успішність імпрези,а з тим і на відповідний дохід, з якого більша частина призначена саме на Будівельний Фонд. Вступ на забаву лише 25 дол. і це видається в порівнянні з іншими імпрезами низькою ціною, але організаторки сподіються, що саме те, як і відома оркестра „Темпо", що приграватиме до танців, притягнуть більше публіки, а нагода зложити більше гроша на УМ буде льотерією та відповідними датками.

З. Смородська, речник тої групи, що відвідала редакцію, підкреслює, як важливу ціль мають вони на меті своїм збірковим комітетом. „Нам конечний репрезентативний Український Музей в Ню Йорку і ми мусимо доложити усіх зусиль, щоб здобути на це фонди. Може одна забава це не так важливе, але це ще одна цеголка. Наша ціль працювати в тому напрямі, щоб якнайскорше Будівельний комітет осягнув потрібну суму для розпочаття перебудови й до того будемо послідовно йти!"

Розуміється, під кінець розмови організаторки додають, що хто бажає замовити квитки на цю імпрезу може телефонувати ще до М. Кукурудзи на число (201) 779-4720, бо при вступі квитки будуть коштувати вже 30 дол.

✻ РОЗШУКИ ✻

ПОШУКУЄ
родина з України Клима Стефанишина або сина Михайла Климовича Стефанишина, який є родом зі с. Нестюки, Золочівський р-н Львівської обл. Прошу телефонувати на число: **(810) 757-2689**
Warren, MI.